

Turista

- Představte si, že jste ve svém městě/vesnici/okresu poprvé, podívejte se na něj nezaujatým čerstvým pohledem.
- Nechte si na objevování dostatek času, jako byste byli opravdu na dovolené, vychutnejte si zmrzlinu na náměstí a sledujte život okolo, zajděte na místa, kde jste nikdy nebyli, prohlédněte si pozorně od shora až dolů domy, ulice, parky, přečtěte si o svém sídle na internetu nebo v knihovně či muzeu.
- Zkuste se naladit na cestovatelský mód – zvědavost, pozorování, vychutnávání, užívání si okamžiku
- Zaznamenávejte jakkoliv své zážitky – deník, fotky, kresby, sběr zajímavých artefaktů.

Otázky

- Vyberte si libovolné místo, kde můžete strávit 10 minut a připravte si časomíru.
- Rozhlédněte se po okolí.
- Napište si seznam všeho, co o tomto místě v této chvíli nevíte.
- Zkuste proměnit některé nevědění ve vědění.

Jedno místo – různý čas

- Máte oblíbené místo ve městě? Ať už vás zaujalo zákoutí, malebná ulička nebo naopak monumentalita tovární čtvrti, najděte správný úhel a místo vyfoťte.
 - Vracejte se v různých denních dobách, a pokud můžete, i během roku. Zachycujte vybrané místo znovu a znovu. Ráno, v poledne i večer. Když jej skrání jarní déšť, když je ozářené letním sluncem, v podzimním mlžném oparu i pod sněhem.
 - Porovnejte snímky – jak se mění atmosféra místa? Jakou byste vybrali k jednotlivým fotografiím hudbu?
 - Vytvořte ze snímků koláž.
-

Uliční síť

- Zvolte si přiměřené teritorium (centrum, čtvrť, část sídliště...) a prochodte ji pěšky.
 - Přitom si uvědomujte, jak prostor působí na vaše smysly, a jestli a jak odpovídá lidskému měřítku (zkoušejte si například vzdálenosti krokovat).
 - Pokuste se později nakreslit z paměti mapu vytyčeného území a následně ji porovnejte se skutečnou.
-

První patro

*„Minulost začíná až v piano nobile.“
(Hannelore Schlafferová)*

- Uvědomte si, co je ve výši vašich očí. Co vidíte, když zdvihnete zrak?
 - Zaměřte svůj pohled při cestách městem nahoru, na úpravu fasád a střechy.
 - Jaké zajímavé detaily objevíte?
-

MHD

- Při nepřízní počasí, nebo při únavě nabízí městské hromadné dopravní prostředky skvělou možnost, jak prozkoumat vzdálenější a okrajové části sídel. Konečně mají zvláštní kouzlo, natožpak točny tramvají a trolejbusů.
 - Nasedněte a nechte se vozit. Celodenní jízdenka se vyplatí.
 - Přečtěte si názvy zastávek. Bylo by možné z nich sestavit literární útvar? Můžete změnit jejich slovní druh a podle klíče „přídavné jméno, podstatné jméno, sloveso, příslovce“ vytvořte věty (které nemusí tak úplně dávat smysl).
 - Při čekání na autobus si s kamarádem zahrajte hru „schválně, jestli najdeš, kde je...“ (např. motiv na fasádě domu, slovo na ceduli, barevná záclona v okně apod.)
-

Budova (ne)přítel

„To, co hledáme v architektonickém díle, nakonec není tak vzdálené od toho, co hledáme v příteli. Objekty, které popisujeme jako krásné, jsou variantami lidí, které milujeme“ (Alain de Botton)

- Jaké lidské vlastnosti ve vás asociují různé budovy?
- Představte si svého přítele, kdyby byl budova. V jakém architektonickém stylu by byl postaven? Kde by se nacházel? Z jakých materiálů by byl vyveden? K čemu by sloužil? Jací by v něm žili lidé?

Dveře

- Dveře oddělují prostor uvnitř a venku a jako takové mají pro obyvatele domu zvláštní význam. Kdybychom si dům představili jako lidskou hlavu, jakou její část by symbolizovaly dveře?
- Všimněte si vchodových dveří domů. Z jakých materiálů jsou vyrobené? Bývají dveře nebo stavba v jejich blízkosti nějak výrazně ozdobené ve srovnání se zbytkem fasády?
- Jak vypadá klika, z jakého je materiálu, jaký tvar má zámek?
- Vyberte si dveře, které vás něčím zaujaly a nechte pracovat fantazii. Kdo za nimi asi bydlí a jak to za nimi vypadá?

pilíř

Stavebníci, stavitelé, obyvatelé

*„Tak jako kombinujeme ve své existenci tělo
a ducha, tak také dům jako skrz naskrz lidský
výtvar slouží jak tělu, tak duchu v týž okamžik.“
(Dom Hans van der Laan)*

- Zajímejte se o stavebníky a stavitele budov a sídel. Za jakým účelem byla ta která budova postavena a jak se její užívání spolu s měnícími vlastníky a obyvateli (ne)proměňovalo?
-

Asociace

- Zaměřte se na jednotlivé oblasti města a několika slovy je charakterizujte, doplňte další témata.

1. ulice:

2. centrum:

3. doprava:

4. památky:

5. krajina:

6. voda a zeleň:

- Můžete si tak třídit dojmy z navštívených měst.

Prázdný dům

- Pokud jste si všimli prázdného domu, zastavte se u něj.
- Aniž byste riskovali pokutu nebo úraz, z bezpečné vzdálenosti jej prozkoumejte.
- Zamyslete se nad následujícími otázkami:

1. Čím budova byla?
2. Čím je?
3. Čím by mohla být?
4. Čím bude?
5. Čím byste si přáli, aby byla?
6. Kolika odpověďmi jste si jistí?

Fontána (kašna)

- Posad'te se nebo postůj'te v bezprostřední blízkosti fontány (kašny) a zavřete oči. Co slyšíte? Vodopád, divokou řeku, bublající potůček, nebo vlahý déšť?
- Zamyslete se, k čemu může fontána (kašna) sloužit? Napadnou vás alespoň tři její účely? Zkuste vymyslet ještě další dva.
- Navrhněte svou fontánu.

Sídlíštní louka

„Kdybychom spočetli přírodní bohatství Prahy nebo Brna, dostali bychom se na úroveň běžné chráněné oblasti.“ (Václav Cílek)

- Luční porosty s vysokou trávou jsou již trendem mnoha měst snažících se o zlepšení městského klimatu.
- Zjišťujte názvy rostlin (např. pohodlně pomocí aplikace).
- Natrhejte kytici z místních a dostupných květín a vymyslete pro ni název.

Krajina

„Novostavby a nová sídla mají být zakládána ve zdravé krajině [...] města a sídla mají mít ve svém středu místo pro slunce“

(Bernhard Christoph Faust)

- Vyhledávejte a navštěvujte vyhlídky na město a pozorujte jeho okolní krajinu a způsob, jakým je v ní sídlo „uloženo“ jak se vztahuje k nebi a jak přijímá světlo.
- Překračujte hranice mezi sídlem a volnou krajinou.
- Je okolní krajina „zdravá“?
- Jakými způsoby příroda vstupuje do města?

Rozhovor

- Najděte figurální plastiku či sochu.
 - Zastavte se u výtvarného díla a pokuste se se zkamenělými obyvateli promluvit – na co byste se jich zeptali? A jak by asi odpovídali? Napište krátký fiktivní dialog.
 - Kdyby oživila socha sestoupila ze svého místa a vyrazila do ulic, kam by se asi šla podívat a proč? Jaké by asi byly její dojmy ze současnosti?
-

Za tmy

- Jak svítí silnice, sídliště, staré město?
- Víte o místě ve městě, odkud jsou vidět hvězdy? Navštivte ho.
- Zavažte si oči šátkem a nechte se vodit. Ať vás kolega několikrát zatočí dokola, abyste ztratili pojem o místě, kde se nacházíte. V průběhu cesty můžete občas zkusit hádat, kde se nacházíte. Případně, kde je nějaká dominanta města, nebo místo, které často navštěvujete. Poslepu ukažte. Prohod'te si role.

Tajný zahrádkář

- Je ve vašem okolí osamělý truhlík, rozbořený chodník či vyšlapaný nevzhledný trávník?
- Oživte místo živými květy.
- Kupte semena lučního kvítí, nebo malé sazeničky.
- Osamělé místo osadte a kochejte se, jak se přírodě daří.

Umělec

- Hledejte na budovách a ve veřejném prostoru okolo sebe neobvyklé tvary. Nebo naopak – kolik různých kruhů, čtverců, obdélníků aj. napočítáte během jedné procházky?
- Všimněte si barev na domech a billboardech. Jak na vás působí barevnost okolí? Kolik odstínů má ve městě šedivá?
- Hledejte podklad pro vlastní tvoření v oprýskaných omítkách, puklinách a spárách. Vyfoťte barvu zdi nebo linii praskliny a libovolnou technikou fotografie dotvořte.
- Vytvořte rámeček z proužků tvrdého papíru (vnitřní část rámečku může být velká 6 x 6 cm). Zavřete jedno oko, natáhněte ruku s rámečkem před sebe a otevřeným okem se dívejte skrz. Uvnitř rámečku vznikne váš vlastní výřez skutečnosti, váš obraz. Tvořte abstraktní kompozice.

Nové místo

- Jděte na místo, kde jste ještě nikdy předtím nebyli.
 - Proč jste tam nikdy nešli? Je to tu jiné, než jste si představovali?
 - Napište o této výpravě dobrodružný příběh.
-

Úhel pohledu

- Máte ve vašem okolí něco, co na vás divně tváří? Puklina na zdi, hasicí přístroj, kámen, který má zajímavý tvar. Cokoliv, co vypadá, že každou chvíli obživne. Kupte si v papírnictví malá nalepovací očička a propůjčte neživým věcem zrak. (Vybírejte ale jen takové objekty, které přilepením oček neznehodnotí).
- Kdyby toto místo bylo jídlo, co by to bylo? Jakou má pro vás chuť, vůni, tvar, jaké je na dotek?
- Vezměte s sebou do města karimatku a lehejte si na různá místa. Pozorujte nebe. Pozorujte sebe.
- Vymýšlejte nové významy piktogramů (např. „Nemluvte za jízdy s řidičem!“ se promění na „Nestřílejte řidiče lukem a šípem do hlavy!“)

Průvodce

- Naplánujte zážitkový den ve svém městě/vesnici/okresu někomu blízkému, nebo skupině blízkých odjinud.
- Zamyslete se nad tím, co by je zaujalo. Mají rádi muzea? Nebo obdivují květiny a ptáky? Nebo by raději vyzkoušeli místní hřiště? Okusili vyhlášenou specialitu, či znalecky zhodnotili výzdobu domů?
- Zaznamenejte jakkoliv svůj plán – nakreslete mapu důležitých bodů, popište fotky zajímavostí, sestavte harmonogram návštěvy, zavolejte svému blízkému a popište mu, co jste pro něj vymysleli.